

OMTRENT HET BOUWKUNDIG ERFGOED VAN OOSTENDE (deel 4)

Foto CW.

We maken even een sprongetje doorheen de tijd. De jaren '20 en '30 slaan we gewoon over, al komen we daar later op terug. De heropbouw na de Tweede Wereldoorlog schonk ons immers een aantal opmerkelijke gebouwen die we gerust kunnen bestempelen als bouwkundig erfgoed van de stad Oostende. We denken dan bijvoorbeeld aan gebouwen zoals het Kursaal, de Post, het Provinciaal Museum voor Schone Kunsten en zelfs de tribune van de Wellingtonrenbaan. Stuk voor stuk bekende gebouwen met een belangrijke socio-kulturele en tevens toeristisch functie.

Postgebouw was futuristisch

Heel centraal in de Oostendse binnenstad op de residentiële Henri Serruyslaan treffen we het monumentale Oostendse Postgebouw aan. Het gebouw werd overigens in 1981 als monument geklasseerd. Een spijtige vaststelling die we vandaag moeten maken is de slechte afwerking plus lelijke bewegwijzering van de ondergrondse Zeeparking rechttegenover dit gebouw.

Kenschetsend voor de 'Grote Post' van Oostende is zonder enige twijfel het rijke en toch descent aandoende materiaalgebruik waarmee het geconstrueerd werd naar de plannen van de zeer omstreden en op tragische wijze gestorven architect Gaston Eysselinck.

Het gepolijste graniet, het brons naast de zeer moderne vormgeving maken dit gebouw nog steeds tot één van de merkwaardigste gebouwen van Oostende.

Gaston Eysselinck was een zeer knap, een zeer eigenzinnig architect die zijn tijd ongetwijfeld ver vooruit was. Vandaar dat de gemeentelijke overheid van Oostende (eind van de veertiger jaren) voortdurend in botsing kwam met de ideeën omtrent het postgebouw van deze man.

Het postgebouw van Eysselinck stak eenzaam, onbegrepen uit over het panorama van de architectuur in België van na de Tweede Wereldoorlog. Het gebouw stond te dwars op zijn tijd. Men kon en wilde het niet aanvaarden. Het ging zelfs zover dat de Stedebouwkundige Dienst van de stad Oostende aan de architect de toegang liet ontzeggen tot de werf.

De tijd wees uit dat Eysselinck nochtans een groot architect was vermits zijn Postgebouw te Oostende zelfs nu nog als tegelijk zeer functioneel, zeer modern en zeer artistiek overkomt. (Politiekers zijn uiteraard geen urbanisten... integendeel.) Eysselinck was inderdaad een groot bewonderaar van de Franse architect Le Corbusier. Vandaar allicht ook de ar-

Het Postgebouw van architect Eysselinck was toen een futuristisch projekt. Oostende was er niet rijp voor.

Met de beeldengroep van Jozef Cantré is het Postgebouw een geklasseerd monument.

tistisch monumentale facetten die we aantreffen in zijn postgebouw te Oostende. De plannen voor het postgebouw werden pas op 24 juni 1947 goedgekeurd. Het postgebouw werd pas in de loop van 1953 in gebruik genomen. De indrukwekkende beeldengroep van de beeldhouwer, tevens vriend van architect Jozef Cantré (1890-1957) werden pas in 1963 aan het gebouw toegevoegd.

Het Oostendse postgebouw van Gaston Eysselinck is een uniek tijdsdocument, voor Oostende en voor de Belgische architectuur.

Tribune van de Wellingtonrenbaan

Een architectonisch zeer sterk en toeristisch zeer belangrijk gebouw in

Een zowel qua architectuur als qua functie zeer belangrijk gebouw in Oostende is zonder enige twijfel de tribune van de Wellington-renbaan.

Oostende is zonder twijfel de 'tribune' van de Wellington Hippodroom of zoals ze in Oostende zeggen 'den paardekoers'. Samen met het kursaal is het één van de laatste getuigenissen in deze stad van mondaine voornaamheid

Nog steeds een belangrijke trekpleister voor paardenliefhebbers, sfeerzoekers, toeristen.

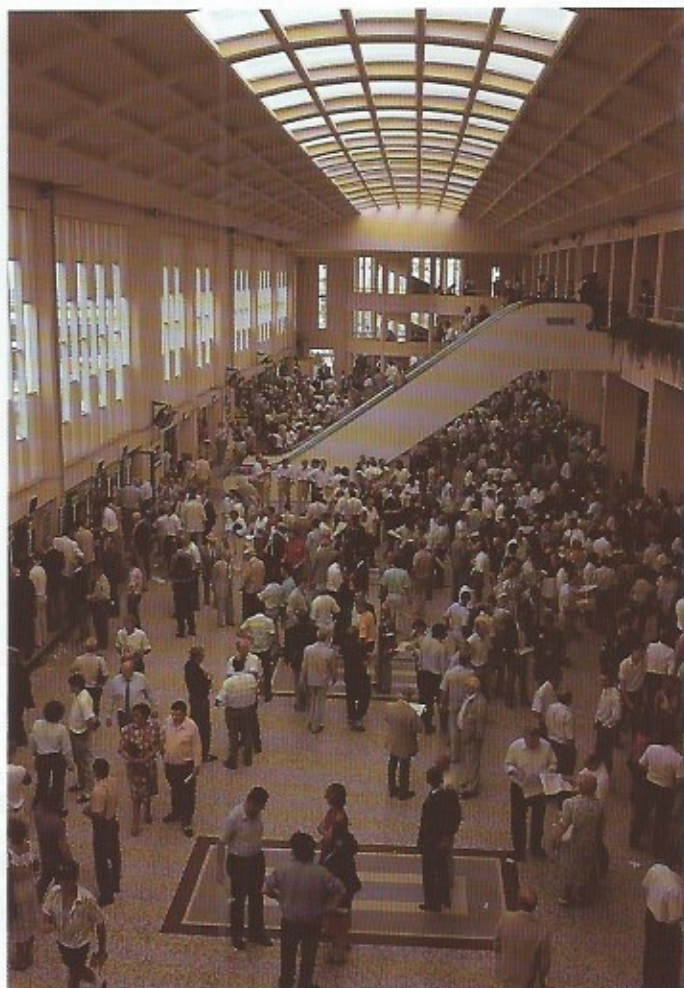
De Oostendse renbaan of hippodroom werd gesticht in 1882-1883. De Koninklijke Renvereniging werd opgericht op 4 april 1889. De allereerste tribune werd aangebouwd tegen het fameuze Fort Wellington (net zoals het Fort Napoleon werd dit fort gebouwd op bevel van Napoleon). Met het prachtige Palace Hotel vormde het Fort Wellington een modieus geheel in de badstad van toen.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd het Fort Wellington en de renbaantribune om strategische redenen door de Duitsers afgebroken. Na de oorlog en dit onder de dynamische leiding van (toenmalig) Voorzitter Max Dugniolle werd reeds in 1947 de bouw voorzien van een hypermoderne tribune met de nodige infrastructuur voor de Wellington-renbaan. Tal van plannen werd ingediend en dat van de architect A.V. Fobert uitverkozen. Nog in het jaar 1947 werd begonnen met de bouw van de nieuwe tribune.

Na de bouw van de funderingen en de ruwbouw kwam men echter tot de onaangename vaststelling dat de situering van de tribune ten opzichte van de renbaan zelf verkeerd was. De architect had de tribune parallel met de renbaan voorzien wat echter betekende dat het publiek geen overzicht had over

(Vervolg op bladzijde 50)

De ontspannen-gespannen sfeer van de bookmakersruimte trekt altijd weer veel volk: spelers, toeschouwers, sfeerzoekers. In de loop der jaren werd deze ruimte die deel uitmaakt van het tribunecomplex meerdere keren geaktualiseerd.

de renbaan. De tribune had schuin geplaatst moeten staan inplaats van parallel met de koerspiste. Het was een grote flater en architect A.V. Fobert werd met zijn aannemer de laan uitgestuurd. De reeds bestaande konstrukties afbreken en fundamenteën uitbreken leken financieel niet haalbaar. Twee andere architecten Beguine en Boutelier werden toen aangesproken om via nieuwe plannen de tribune verder af te werken. Zij realiseerden uiteindelijk een tribune met schuin opgestelde staan- en zitplaatsen zodat het publiek toch een goed uitzicht over de renbaan gegarandeerd werd. In het jaar 1951 kwam deze tribune met boekmakersruimte en verbruikszaal klaar. Een merkwaardig bouwwerk eigenlijk gezien de schuine stand van de staan- en zitplaatsen ten opzichte van de funderingen en het dak.

Wie het niet weet of er niet opmerkelijk op gemaakt wordt zal het niet zien. Een architectonisch anekdote die zeker niets afdoet aan de buitengewone waarde van dit gebouw en de hele Wellingtonrenbaan of Hippodroom van Oostende.

Meer en meer mensen die ook niet of weinig van paarden afweten bezoeken de Hippodroom Wellington omwille van de totaal aparte sfeer. En als professionele paardepiste zowel voor galop als draf blijft de Oostendse renbaan van groot nationaal en internationaal belang.

Provinciaal Museum voor Moderne Kunst.

Na de oprichting in het jaar 1892 van de S.E.O. (Sparzaamheid, Economic Oostend) kende deze coöperatieve een gestage groei en speelde gedurende bijna een eeuw lang een zeer belangrijke rol in de distributiesector in Oostende.

De nieuwe gebouwen (die nog steeds bestaan) die tijdens de bloeiperiode door de S.E.O. voorzien werden, waren net zoals het Postgebouw, ontwerpen van de architect Gaston Eysselinck die bevriend was geraakt met S.E.O.-voorzitter Maurice Nenquin. In het jaar 1948 ontwierp de architect een plannenreeks voor een totaal-warenhuisproject.

Het administratief gedeelte benevens een ruim tea room en een vrachtwagenruimte werden voltooid in 1949-1950, zijde Gentstraat.

De werken voor de grote verkoopsruimte in de Romestraat, waar zich nu het Provinciaal Museum voor Moderne Kunsten bevindt (P.M.M.K.) werden gestart in 1955.

Dit hele gebouwencomplex is bijzonder interessant. In wezen sluit Eysselincks gebouw aan bij het negentiende-eeuwse warenhuistype, waar de trappen naast een functie van verbinding van de verschillende verkoopsverdiepingen binnen het ruimteconcept ook de visuele betrokken-

De renbaan van Oostende is zonder twijfel de mooiste hippodroom van ons land. Het prachtige restaurant, een gezellig terras en tal van andere akkomodaties maken dat iedereen er zijn gading kan vinden.

Het zeer functionele Provinciaal Museum voor Moderne Kunst.

heid tussen klant en koopwaar stimuleren.

Het ontwerpen van een functioneel gebouw stelde Eysselinck niet gelijk met het realiseren van een maximum aantal vierkante meters ten opzichte van het bouwvolume. Hij beschouwde het in de eerste plaats als een ruimte waar het aangenaam moest zijn voor de mens om zich te bewegen en de aanwezige koopwaar visueel te betasten.

Dit visueel gebeuren heeft hij extra benadrukt door op de drie verdiepingen met een hoogte van ongeveer 5 m 30 aan beide kanten tussenverdiepingen aan te brengen. Vanuit deze ruimte heeft men zicht op de grote verkoopsruimte. De so-

bere afwerking, waarin alle luxe is vermeden, draagt bij tot dit rijk visueel gebeuren in de binnenruimte. Aangezien de Romestraat smal is en de achterzijde van het gebouw uitsteekt op een binnenkoer opteerde Eysselinck voor een hoog plafond waardoor een optimale lichtinval werd bekomen.

Deze vroegere S.E.O.-gebouwen, nu ondermeer Provinciaal Museum voor Moderne Kunst vormen een belangrijk onderdeel van het bouwkundig erfgoed van Oostende. De architectuur van zowel de binnen- als buitenzijde is tegelijk boeiend... mooi en eigentijds (gebleven). Met dank aan architect Mark Felix van het architectenbureau Felix-Glorieux.